

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hozva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, decz. 29.

Kompromisszum felé.

Kétszer huszonnégy óra választ el bennünket Sylveszter éjszakájától.

És mi lesz azután? Ez a kérdés foglalkoztatja a magyar politikai világot a fővárosban és a vidéken mindenütt az egész országban.

Ami a kormánypártnak első terve volt, az ugynevezett lex-Tisza, semmiképpen sem lehet a megoldás kibontakozás módja, az már bizonyos. Az a hatás, amit ennek a szerencsétlen javaslatnak a publikálása a dissidensekre, az ellenzékre s az egész közvéleményre gyakorolt, magára a kormányra s a javaslat aláíróira is befolyással volt. Ma már bizonyosnak vehető, hogy ez a javaslat nem kerül a parlament színe elé. Még itt Nagyváradon is hirdette Tisza Kálmán, aki a javaslat apaságát elvállalta, hogy a kormány viseli a felelősséget a lex-Tiszáért, de benyújtani máig sem merte. Mumusnak szánta — így hirdette a kormány sajtója — Tisza e javaslatot, mumus lett belőle, de a kormány és pártja ijedt meg tőle.

Ma már a kormánypárton is érzik, hogy más megoldás után kell nézni, mert különben baj lesz. Az maga is sokat jelent ugyan, hogy kompromisszum-hirekkel van tele a levegő, melyek közül sok csak üres kombináció ugyan, de sok valóság is van bennük, de hogy a kormánypárt is keresi a kibontakozás útját, mutatja az a csalhatatlan körülmény, hogy a «Pester Lloyd»

is elérkezettnek látja az időt, hogy komolyan hozzá fogjanak a megoldáshoz. Természetesnek találjuk, hogy a »Pester Lloyd« a szabadelvűpárt mostani válságos helyzetében hangsúlyozza, hogy a pártnak szorosán kell csatlakoznia a kormányhoz, de feltűnő, hogy célzogatni mer arra is, hogy jó volna, ha a kormány a pártot tájékoztatná tervei felől. Még feltűnőbb Falk vezércikkének az a része, amely azt árulja el, hogy a kormánypártban megint mutatkoznak az ingadozók s félnek, nehogy újabb secessió következzen. «A bizonytalanság a pártéletben nagyon gyorsan bizonytalan embereket is csinál.» Befejezésül még egy nagy kijelentést kockáztat meg Falk lapja, amelyben kerekén kimondja, hogy a klotür nem megoldás.

Pedig a szállongó kompromisszum-hirek szerint a kormány elnöke kész ugyan lemondani, de az ellenzékéről nemcsak az indemnitás és kiegyezési provizorium átengedését kéri, hanem a házszabályok szigorítását, a klotürt is. Ebbe pedig nem egyezhetik bele az ellenzék, de a Lloyd cikke mutatja, hogy a kormánypárt jelentékeny része sem tartja a béke lényeges feltételének. És ha a kormányférfiakat a jövőben tiszta szándék, önzetlen jóakarattal vezeti, nem is lesz szükségük a klotürre.

Ha csak ez képezi a béke akadályát, akkor kár vesztegetni a hátralévő két napot, melynek minden órája milliókat ér. A magyar alkotmány sokkal szentebb a nemzetnek, semhogy annak integritását ilyenek miatt veszélyeztetni szabad lenne.

Ha a kompromisszum hírekből csak

valami is igaz, akkor a Tisza és Bánffy által proklamált az az elv, hogy a kisebbség elől nem hátrálhat meg, el van ejtve s ezzel a békének legnagyobb akadálya el van hártva.

A kormánypárt, ha uralmát még fenn akarja tartani, ragadja meg az alkalmat míg nem késő. Most még csak a gépész eltávolítását követeli az ellenzék s ezzel meg is elégszik, — a gép maga zakatolhat tovább, a rendszer élete — egy kis injectióval még fenntartható. De ha sokat követelnek, ha emiatt a béke nem jöhet létre, ha az alkotmány sérelme tényleg bekövetkezik, ha a törvénytelenység beáll, — a következmények beláthatatlanok s ők lesznek érte a felelősök.

Megrendült bizalmak.

Mig a megrendült nagy, nagyobb és legnagyobb bizalmak egyre-másra készülnek a kormány számára, addig majdnem olyan arányban meg is rendülnek a kormányba már előlegesen behelyezett ilyesfélék.

Kormánypárti pártelnökök, kik eddig olyan hűen össze tudták tartani a pártot s vezették azt diadalról diadalra, most megköszönik a bizalmat, mely őket a vezetés tisztével megbízta s megtagadnak minden szolidaritást azokkal a kik az alkotmánytörök táborában vannak.

A vidéken ilyen hangulat is van. A vidéki pártok egymásután bomladoznak, sőt a szabadelvűség legerősebb mentővárában Nagyváradon is vannak dissidensek, mint azt a legutóbbi napok mozgalmi tanúsítják.

A vasvári szabadelvűpárt elnöke, Horváth József saját ünnepélyes kijelentése szerint még a zászlót is »undorral« dobja el magától, me-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A kabátom szívbeli ügye.

Nem szeretek mások magán ügyeibe beavatkozni, de ebben esetben kivételt kell tennem. A kabátomról van szó, az én téli kabátomról, a melyről regényeimben eddig még soha sem emlékeztem meg. Irtam már az eső köpenyemről, a porcellán ruhámról, a frakkomról és a kalotaszegi czilinderemről, de a téli kabátomról a mai napig tündetőleg hallgattam.

Bizonyos ösztönszerű tiszteletet éreztem ez iránt a komoly lény iránt, a mely maga a megtestesült flegma. Felsem veszi a legnagyobb hófúvásokat; szó nélkül türi, hogy forró nyár idején nem mehet a fürdőbe, hanem kétes zálogházi firmák közé zsufojják; szuverén megvetéssel néz le mindenkit, még a szabót is, a ki csinálta, illetve ezt leginkább. Mikor azt a szabót észreveszi, az utca másik oldalára tér át, felszólító leveleit pedig — az apja irását! — elolvasás nélkül dugja legmélyebb zsebébe.

A czukrászatban, a hová uzsonára jártam, egy külön szeg illette meg a tekintélyes ifjút. Mig én a torták és krémek tanulmányozásával foglalkoztam, ő egy valódi bölcs higgadt nyugalommal várta be, mig végzek. Közönyösen, nem nézve sem jobbra, sem balra, függött

* Mutatvány Leander karácsonykor megjelent könyvéből.

a megszokott szegen, egy árva jellel sem árulván el, hogy jól érzi-e ott magát vagy el-kivánczik?

Valamelyik napon a mellette lévő szegen egy ismeretlen új kabátot helyeztek el. Szőke prémes kis zöld kabát volt, a legújabb divat szerint. Mindjárt észrevettem, hogy a tekintélyes ifju erősen fixirozza az ismeretlen szomszédot, a kis szőke prémes pedig elpirult egészen a gallérja kapcsáig. Érdekelni kezdett a kabátom ügye s valahányszor a kis szőke prémes a ozukrászatban volt, egy órával tovább maradtam kedves süteményeim közt.

Azután — tisztán csak a kabátom érdekében — foglalkozni kezdtem a kis szőke gazdájával. Nem tagadhatom meg az elismerést a tekintélyes ifjutól: a gazember kitűnően választott. A kis prémes kabát gazdája egy bájos kék szemű, szőke hajú leány volt, a legedesebb arcú leány, a kit életemben láttam: olyan csokolni való, szeretni való, megenni való . . .

Ő és én mosolyogva néztük kabátjaink napról-napra fejlődő barátkozását s egy ízben bátorságot vettem magamnak arra, hogy megszólítsam:

— Kisasszony, én már nem tudom tovább ezt a dolgott szó nélkül állani. Az én kabátom bele van bolondulva a Kegyed kabátjába.

Igazán? — kérdezte ő zavart mosolylyal, bizonyosan restelven, hogy a kis prémes olyan kaczerül viselte magát.

— Szavamra mondom, egészen oda van érte. A mióta meglátta: se nappala, se éjjele

nincs. Egész éjszakákon át csatangolt az utcán a Kegyed ablakai alatt. A szegény tekintélyes ifju azt hiszi, hogy a kis szőke törődik vele és az ablaknál várja őt. De a kis szőke olyankor már bizonyosan alszik a szalonban egy plüss fotelen . . . s a tekintélyes ifju ilyenkor olyan boldogtalan . . .

— Szegény tekintélyes ifju! — sóhajtja a kisasszony résztvevően és szemeiben meleg könnyecsek csillogtak.

— Engedjen meg kisasszony, — szóltam ekkor, felhasználva a pillanatnyi elérékenyülést — engedjen meg, hogy kabátomnak egy belső óhaját tolmácsoljam. Pirulva vallotta meg tegnapi, hogy végtelenül boldog volna, ha egy szegen függhetne imádottjával.

— Hiszen ha olyan nagyon akarja, nem bánom. Csak a világ meg ne szólja őket.

Ettől fogva a két szerelmes ugyanazon a szegen csüngött. A tekintélyes ifjunak szárnyai gyöngéden ölelték át a kis szőke prémet, ez pedig odaadón simulat a tekintélyes ifju fekete selyem béléséhez. De még ez nem volt minden. Levelezni kezdték hetenkint kétszer — a mikor találkoztak a czukrászatban — egy pár kegyes sort váltották egymással. Hétfőn a kis szőke prémtől órazsebébe bujt el egy levele, csütörtökön meg a tekintélyes ifju szivarzsebe szorongatta a boldogító választ.

Mi ketten egyre nagyobb érdeklődést tanúsítottunk a fiatalok dolga iránt. Jól esett konstatálnunk, mennyire csalódnak a költők és hírlapok, midőn azt hirdetik, hogy nincs több

Ilyen a liberális eszmék mellett az alkotmány-szegés jelszavai is írva vannak.

Az »Egri Híradó« megbízható forrásból értesül arról, hogy:

«Buzáth Lajos, a ki úgy a hevesmegyei mint az egri kormánypartban az elnöki, illetve alelnöki állást töltötte be, mindezen tisztségéről, a főispánhoz intézett levelében lemondott. Egyébként Buzáth Lajos nem csinál titkot abból, hogy ő a mai kormányparttal megegyedve nincs s teljesen a Szilágyi, Csáky, Andrássyak s a többi kilépettek álláspontján áll. Ugy látszik, hogy Egerben is kezdik már belátni kormánypartí polgártársaink is a Bánffy politikájának veszélyeit!»

A nagy-kanizsai szabadelvűpart is bomlik. Lapja a »Zala« című pol. lap ott is hagyta s kijelenti, hogy a kormány a kormányzati elvekké váló taktikázással, az ellenzékkel szemben alkalmazott erőszakkal és főleg a lex-Tiszával, elmérgesítette a politikai viszonyokat és partija ma már csak egy személyt akar megvédelmezni.

Milyen kegyetlen parainesis ez a kormány számára. Tények kiáltják feléje az intőszózatot, melyek kiáltó hangját hasztalan iparkodik elnyomni a megrendelt bizalmak hangjaival, a diszpolgárságok föltűzött ékességeivel.

Főnt megrendült álláspont, körülte sugdosódó, kétkedő árnyak, a háttérben pedig az ex-lex borzalmai.

A képviselőház gazdasági bizottsága Madarász József korelnök elnökle alatt ma ülést tartott, a melyben egyhangulag helyeslő tudomásul vette azt az elnöki bejelentést, hogy a ház hivatalnokainak január havi illetményei már utalványoztattak. Ezután több rendbeli szolgálati és személyi ügyet intézett el a bizottság, melynek ülésében részt vettek Csávossy háznagy, Molnár Antal bizottsági jegyző és előadó, Oláh József, Buzáth Ferencz, Jónás Ödön és Kobek István bizottsági tagok.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 29.

A mai ülés éljenzéssel kezdődött. A jobboldalon Fejérváry nyomában egy elegáns, magas alak lépett be a terembe s tartott a miniszteri bársonyszékek felé. *Széchenyi* Manó volt, az ő felsége személye körüli miniszter. Fejérváry megmutatta a helyét, az új miniszter állva maradt, körülnézett s meglátva Apponyit, hozzátment, kezét fogott s néhány percig diskurált vele.

Leleplezések.

Néhány elnöki és bizottsági bejelentés után napirend előtt felszólalt

Apponyi Albert gr., aki a Horánszky-ügyet illetve a Bánffy és a nemzeti párt közt történt megegyezést hozta szóba. A köztük levő megállapodás január 15-én a Házban nyilvánosan is kifejezést nyert. Január 19-én történt, hogy miniszterelnök kijelentette, hogy ő, ha a ki-egezés még abban az évben nem megy keresztül, akkor ő a megállapodásba nem megy bele és találni fog módot, hogy a javaslatból törvény ne legyen. (Nagy zaj a balon. Justh, Ivánka: *Ez piszkosság!*) Ez a kijelentés nagyban megrendíti a kormány-nyilatkozatok megbízhatóságát. S ha már a miniszterelnök szándékát egyoldalul megkellett hogy változtassa, le kellett volna vonni ebből a következtetést. Január 22-én ő (Apponyi) mégis benyújtotta indítványát s erre mondják sokan, hogy módja lett volna ezt meg nem tennie. Ő annyira angazsálta magát 15-iki beszédében, hogy az indítvány megtételétől nem léphetett vissza. Hanem ha ő a millenáris esztendő előtt azzal áll elő, hogy a kormány az eddigi választási visszaélésekre alkalmas rendszert fön akarja tartani, oly úszköt dobott volna a tárgyalásba, mely az ezredéves ünnepre épen az ellenkező hatást érte volna. Másfelől ő itt a Házban valóban nem tudta volna mivel okolni visszalépését. De azonfelül Bánffy 22-én, az ő indítványára adott válaszában épen nem keltette azt az impressziót, hogy az indítvány törvényt vá-

lását meg fogja akadályozni. Az ország itéletére bizza eljárásuk megítélését. (Zaj jobbról és balról).

Ivánka Oszkár: Nem a fizetett itéletet értjük.

Apponyi: De egy más esetet is hoz fel. Az 1898. I. t.-cz. fölött való megállapodás Bécsben, a delegációk alatt jött létre Horánszky, Apponyi és Bánffy közt. A nemzetipárt nem szívesen fogadta azt, be kell vallania, hogy ő és Horánszky fölvetették a bizalmi kérdést, mely abból áll, hogy ha a párt nem helyesli az ő álláspontjukat, akkor lemondanak és visszavonulnak a politikai élettől. (Zaj balról).

Wittmann: Tetszik ezt hallani, miniszterelnök ur?

Apponyi: Decz. 17-iki beszédemben utólagosan körvonaloztam az 1898. I. t.-czikk közjogi jelentőségét, melyben ki van mondva, hogy ez a két állam *külföldi államokkal szemben nem képez egy vámpolitikai egységet*. Ezt decz. 22-én a miniszterelnök mindenben magáévá tette. S ha most mégis vámpolitikai egység mellett áll a miniszterelnök, akkor egyenesen elhagyja azt az álláspontot, melyet itt a Házban nyilvánosan magáévá tett s vele ez ügyben nem lehet tovább tárgyalni. A magánbeszélgetések, melyekre annak ellenében hivatkoznak, nem bírnak súlylyal, mert nem állottak ellentétben a nyilvánosan elmondottakkal. Es különben is a privát beszélgetések után, decz. 29-én a miniszterelnök a Házban ismételtén kijelentette, hogy decz. 22-iki álláspontját Apponyi fejtegetéseivel szemben fönntartja. (Mozgás a balon).

Förster Ottó: Svindler!

Apponyi: Ha így van a dolog, két alternatíva áll elő a kormányra. Vagy már akkor két álláspontja volt; vagy buda fide ment bele a megállapodásokba s később hagyta el álláspontját. De akár ez, akár az történt, a kormány a politikai megbízhatatlanságának bizonyítékát adta. (Ugy van! a balon.) Mikor Wekerle egy ily obligóban levő kezdést be nem tudott váltani, őt (Apponyit) magához kérte, elmondta őszintén helyzetét s kérdezte: mit tegyen; ő (Apponyi) az ő obligója alól fölmentette. Mikor Tisza Kál-

szerelem. Minden találkozáskor rokonszenvesen, a legnagyobb gyöngédséggel beszélünk róluk; én áradó dicséretekkel emlékeztem meg a kis szőke elragadó csinoságáról, ő pedig őszinte elismeréssel jutalmazta a tekintélyes ifju műveit modorát.

Egy napon azt mondtam:

— Szörnyű igazságtalanság, hogy bálokon a táncsterembe nem engednek be téli kabátokat.

— Felháborító! felelte ő hargosan.

— De a koresolya-téren, hála Istennek, felvilágosultabbak a viszonyok. Mily boldog volna a két szerelmes, ha ezután minden délután találkozhatnék a koresolya-pályán. Evvel kellene őket kárpótolnunk a báltermek avult előitéleteiért és ennyit, úgy hiszem, megtehetnénk a szegények érdekében.

— Legyen hát, a szegények érdekében, — mondta a legjobb szívű kabátulajdonos.

Etlől kezdve a két kabát minden nap találkozott egymással. Őt óra felé már alak-talan szürkeség borult a tó befagyott tükrére. Lassan ereszkedett alá az éji homály, a sápadt gázlángok és pislogó lampionok hasztalanul iparkodtak a terjedő sötétséget eloszlatni. A rossz világítás folytán a kis szőke néha-néha megcsuszott, de a tekintélyes ifju nem engedte elbukni: karjai biztosan ölelték át a karcsu zöld derekát. Egymásba kapaszkodva, egymáshoz simulva imbolyogtak a jégen, inkább álmodozva, mint ébren. . . . A kis szőke prémű remegett a nagy boldogságtól! A tekintélyes ifju is elvesztette a szokott hidegvérét. Nagyon meg voltak hatva mind a kettő, szerelmes szavakat susogtak egymásnak:

— Imádlak, te szőke!

— Tied vagyok, te fekete!

Az est folyton estebbedett, végre legestebb lett. Lement a nap, de csillagok nem jöttek. A két sportbarát nem tudott betelni a koresolyázás nemes passziójával. Nehogy a homályban egymást elveszítsék, a tekintélyes ifju mel-lére szorítá a kis szőke fejét. És hogy a kabátok illuziója teljes legyen, mi úgy tettünk, mintha csókolódnánk. Én felkerestem ajkaimmal a kis szőke prémű tulajdonosának arcán minden kis molekulát, ő pedig a legelőzékenyebb udvarias-sággal viszonzta ezt a gondos figyelmet.

— Ah, mily elragadóan csinos kegyed! — mondám lihegve én.

— Es ön milyen művelt modoru! — mondá lihegve ő.

Ajkaink ismét találkoztak és bár a hideg növekedésben volt, szívünk egyre melegebben és egyre hangosabban dobogott. A két kabát joggal hihette, hogy az ő szívük dobog és hogy ők csókolóznak. A kis szőkének prémje oly édesen hizelegve simult a tekintélyes ifju bársony gallérijához. . . . Soh'sem láttam még, hogy egy kabát így szeresse a másikat!

— — Csak az fáj a hü párnak, hogy nemsokára elmul a tél s eljő a tavasz. És akkor nem fogják látni egymást sokáig, nagyon sokáig. A kis szőke prémű beköltözik a dohányos ládába, a tekintélyes ifju pedig egy hordár elviszi rendes nyári tartózkodási helyére. . . . Olyan leverték, ha erre gondolnak. De mi vizsgaltjuk őket s ez oly jól esik szegényeknek. Mindennap találkozni fogunk ezután is és hűsögesen referálunk majd egymásnak.

És majd kérdezni fogjuk:

— Hogy van az az aranyos szőke?

— És mit csinál az a tekintélyes ifju?

Folyton egymásra gondolnak! Es mi minden gondolatjukat közvetítjük. A tekintélyes ifju csókokat fog küldeni ideáljának s ez kétszer annyival viszonzandja majd a gyöngéd figyelmet. Időnként kísétálunk majd a ligetbe és csol-nakon keressük fel azokat a helyeket, a hol egykor a kis szőke préműnek nemes lelke egész fenségében megnyilvánult.

— Mikor a kis szőke el akart esni, így fogta át a derekát — fogom mondani és mutatni én.

— Es ez volt érte a jutalom — fogja mondani és mutatni ő.

— Hogy vigyázott a tekintélyes ifju a homályban — mondandom én dicsekvés nélkül.

— S mily méltányosan bánt el a kis szőke a molekulákkal — mondandja ő szerényen.

Az idő a feledés barátja, — de mi ádáz ellenségei leszünk az idő barátjának és nem engedünk semmit se feledésbe menni.

A mely napon nem ismételtünk, felejtünk — óh de mi szorgalmasak leszünk. Mert ez nem az a szerelem, a mely a tavasz első fu-valmára eltűnik. Örök, nemes érzelem ez és mi önzetlenül fogjuk ápolni a két kabát szerelmi kultuszát.

Olykor ugyan lesznek köztünk némi nézet-eltérések. Ő esetleg azt találja mondani:

— Hanem azért az a tekintélyes ifju nagy zsvány volt!

A mire én hasonló élességgel leszek kény-telen megjegyezni:

mán a Kossuth-visszahonosítása ügyében obligójának nem tudott megfelelni, levonta a konkvenziát. Ezt teszi az alkotmányos miniszter. Bánffy-nak sincs itt a parlamentben parlamentaristai jogosultsága. (Zajos tetszés a balon.)

Bánffy védelme.

Bánffy (Felált. Óriási zaj balról. Menjen ki! Más feleljen! Ki vele! Folytonos zaj.)

Madarász: Csendre inti a házat.

Bánffy: Mi Apponyit nyugodtan hallgattuk meg (Kiáltások: Igazat mondott! Nagy zaj. Jobbról: Viseljék tisztességesen magukat.) Ő is elvárhatja ezt. Széll Kálmánnal való beszélgetésük alatt jöttek rá azon aggályra, mely fenforogni jelentkezett (Derűtség a balon.) erre következett Horánszky látogatása s a későbbi események igazolták, hogy semmi félrevezetés nem tervezetett.

Zajos kiáltások: Megint hazudik! Jobbról viharos rendre! rendre!

Madarász: Figyelmezteti a képviselőket, hogy ilyen kifejezést nem szabad használni.

Bánffy: De nem ez volt a kuriai bírások törvénynyé nem válásának oka. A főrendiház a felekezetekre vonatkozó pontot, szemben a néppárti izgatásokkal törülte, mert helytelenítette, hogy egy ilyen szakasszal új egyházpolitikai harcot vigyenek bele az országházakba. (Nagy viharos: hazudik! hazudik! balról) Ez volt oka, hogy a javaslat a házhoz visszajövén, a kormány is belátta, hogy e ponttal a választásokba nem mehet bele. (Viharos kiáltások balról: Hazudik! Mért nem mondóit le? Jobbról: nem akarják az igazat meghallgatni! Perczekig zaj.) Ami az 1898: I. t.-cikket illeti, kijelenti, hogy Apponyival úgy állapodtak meg, hogy a javaslatban az 1898: 3 cikk is benne leg. Apponyi módosításában ez nem volt benne s így ő azt magáévá nem teheti. Nem történt félrevezetés. Meggyőződése, hogy a kisebbséget nem lehet engedni, hogy a többség meggyőződését ne engedje érvényre jutni. Ezt kötelessége volt a parlamentarizmus érdekében is elmondani. (Viharos éljenzés a jobboldalon, tombolás, padverés a balon.)

Madarász elnök: Kérem a képviselő ura-

— Mindennek a kis szöke zsebmetsző az oka, ő rabolta el a tekintélyes ifju szivét és esztét . . .

De az ily jeleneteket lehetőleg kerülni fogjuk. Távollevőkről nem illik ily hangon nyilatkozni és nekünk különben is fontosabb feladatunk lesz. Kölesönös gyöngédséggel kell áthidalnunk a kabátellenes évszakok hosszú idejét és bizonyos alkalmakat meg kell majd ragadnunk, hogy a szerelmeseiket kellemes meglepetésben részesítsük. Mert soká lesz megint tél és azért kimondhatatlanul jól fog esni a tekintélyes ifjut képviselő zöld czédulának, ha május első éjjelén megjelenhetik azon ház előtt, amelyben ideálja lakik.

A cigányok mélabusan rázendítenek arra a kedves nótára:

Volt szeretőm, egy nagy bogjos,
De elhagyott a boldos . . .

És ki fog majd világosodni egy ablak, mely mögött — virág cserepek közt rejtőzve — egy szöke angyal fog állani, kezében a kis prémes kabátot őrző dohányos láda kulcsával. Lennről egy sóhaj fog szállani az ablak felé:

— Imádlak, te szöke!

S a tavaszi fuvalom visszahoz egy édes üzenetet onnan:

— Tied vagyok, te fekete!

A dohányos láda kulcsa inteni fog a muskátlis ablakból:

— Feltámadunk!

A zöld czédula pedig boldogan fogja felelni:

— Viszontlátásra, majd ha fagy!

kat, úgy a jobb, mint a baloldalon, hogy legyünk egymásnak igazságos bírái. Hallgassuk meg jobbról és balról a szónokokat. Azok felett, amiket itt mondanak, ugys kinn a nemzet lesz hivatva ítéletet mondani. (Helyeslés jobbról, kiáltások balról: Hát nem hallgattuk ki?)

A jegyző Sándor Józsefet hívja szólásra. *Kiáltások balról*: Idegen a házban! Ki ez az ur?

Madarász: Hogy a kedélyek lecsillapodjanak tíz percze felfüggesztem az ülést.

Szünet után

Szünet után *Sándor József*: T. Ház. Az imént a midőn szólani kezdtem, egy hang a t. tuloldalról azt kiáltotta át nekem, hogy mutassa be magát. En nem ismerem el annak a jogát, hogy egy igazolt képviselőt itt a házban külön bemutatásra szólítsanak fel. Most áttérek az elnök választási kérdéshez adandó szavazatomat indokolni. Azok közé tartozom, a kik azt tartják, hogy a választási törvény nem fejezi ki a nemzet akaratát. Ezután hosszasan fejtegette nézeteit a kisebbség eljárásáról. Végül azt mondja, követni fogjuk Bánffy Dezső bárót azért is, mert Magyarország legnagyobb szükségletének az állami közigazgatást tartván, tőle várjuk e kérdés megoldását. Követni fogjuk a demokrácia nevében is, mert Bánffy az első miniszterelnök, aki megbecsülte a munkát. (Zajos helyeslés.)

Illyés Bálint visszatér a millenniumi ünnepekre, amelyek között az ősbudavári konfentizés volt a legmaradandóbb (Derűtség.) Kárhóztatja a kormány eljárását, hogy az abszolutizmusba kergeti az országot. A Hentzi-ügynél a kegyeletet és gyűlöletet egyszerre felidéztek s durván megsértették a nemzet kegyeletét (Ugy van! — balról.) A Henzi szobrot az abszolutisták kormány emelte s az a nemzet szégyenköve, botrányköve. (Helyeslés balról.) A kormány politikája miuden csak nem magyar politika, minden csak nem alkotmányos politika. (Élénk helyeslés balról.) Ha kell élethalálharcot folytatunk alkotmányunkért, szabadságunkért. (Eljenzés a baloldalon.)

Ismét felfüggesztés.

Illyés után *Rakovszky* István rendkívül hevesen támadta Bánffyt követelve, hogy távozzon a miniszteri székből mielőtt belekergeti az országot a forradalomba.

A zaj, mely *Rakovszky* éles szónoklatára keletkezett, mindkét oldalon oly nagy volt, hogy az elnök az ülést kétszer *felfüggesztette*.

Végül *Madarász* József elnök indítványozta, hogy az újévi szünet szombattól keddig tartson.

Az ellenzékét váratlanul érte ez az indítvány s a zaj egyszerre halotti csendességé változott át.

Az ex-lex réme lebegett mindannyiak szeme előtt. Az első meglepetésből feleszmélve az ellenzék hangosan követelte az ülészakok rendes betartását.

A hosszas zaj után az elnök holnapra halasztotta az indítvány tárgyalását.

A helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, decz 29.

A leleplezések foglalták el a mai ülés napirendjét. *Apponyi* kezdte, napirend előtti felszólalásában, hitelesen adva elő a Trenga Dei és a kuriai bírások kérdésében folytatott kompromisszionális tár-

gyalások történetét helyreállítva a kormánypárti lapok előadásának szándékos hézagait, s éppen úgy kellő világitásba helyezve az 1898. I. t. cikk létrejöttének személyes körülményeit is, melyekből kitűnik, hogy *Bánffy* ismételtén kijelentette hozzájárulását Apponyi közjogi fejtegetéséhez s hozzájárult ahhoz a kijelentéséhez is, hogy Magyarország és Ausztria kifelé nem képezhet többé vámpolitikai egységet. Apponyi beszédének le-sújtó hatása volt annál inkább, mert időközben köztudomásra jutottak magántársalgás közben Bánffynak a provizórium fölötti tárgyalások közben Kossuth Ferenczcel szemben elvállalt azon obligója is, hogy a vámterület önállóságát okvetlenül törvénybe igtatja. Ez az ígéret volt okozója *Kossuth* Ferencz szerint mult évben a függetlenségi párt actiója hirtelen leszerelésének, amely akkor különböző félremagyarázásokra nyújtott alkalmat. Csak később, mikor már a leszerelés megtörtént, jelentette ki Bánffy, hogy Lukács miniszter időközben Bécsben járván, nem tudta kieszközölni a felsége hozzájárulását az önálló vámterület törvénybeiktatásához.

Kossuth magánuton köztudomásra hozott leleplezései izgatottá fokozták az ellenzék hangulatát, melynek hatása alatt meg sem akarta hallgatni az Apponyi után szólásra jelentkező kormányelnököt. Sértő, gyalázó szidalmak röpködtek át a levegőn s Bánffy szavait újból elnyomta a méltatlankodás feltörő moraja. Az elnök legerélyesebb beavatkozására volt szükség, hogy pillanatnyi csendet teremthessen, mire Bánffy megkezdte szálnalmas védekezését, melynek tenorja az volt, hogy ő jóhiszeműleg ment bele a nemzeti párttal a pactumba. »Megint hazudik!« »Ki vele!« »Ki kell dobni!« ilyen s ehhez hasonló felkiáltások közt fejezte be a miniszterelnök czáfolatát, melynek végén ismételtén kijelentette, hogy a kormány kötelességének tartja helyén kitartani.

Ugron Gábor a cselekvés terén.

Budapest, decz. 29. (Saj. tud. táv.)

A nagy politikai harcos megkísérli még a romlott nép ellenállását is tölkelteni és ismét a cselekvés küzdőterére lép, melyről egy időre visszavonult. Mint hírlík az ex-lex esetén országos actió indul meg január elején, melynek célja az általános ellenállással kényszeríteni a kormányt lemondásra, vagy törvénytelen álláspontjának feladására. És ezen országos mozgalom élére a gyújtó szavak embere Ugron Gábor áll.

Horánszky kontra Bánffy.

Budapest, decz. 29 (Saját tud. táv.)

Horánszky Nándor azon híresztelésekkel szemben, melyek az országos kaszinó katona tagjainak véleményéről szólnak, becsületbiróságához folyamodik, hogy álláspontját az ismert lovagias ügyben megvédelmezzze.

Hir szerint ugyanis *Horánszky* a közte és br. *Bánffy* Dezső között felmerült ügyben becsületbiróságot kér.

Bartha Miklós Gyulán.

Budapest, decz. 29. (Saj. tud. táv.)

Bartha Miklós ma tartotta beszámolóját

a gyulai választó kerületben d. u. 3 óra-kor. A beszámolót többen lekisérték ke-rületébe, hol nagy lelkesedéssel fogadták. Beszámolójában azt mondja, hogy kibon-takozásra egyetlen mód az, ha *Bánffy* br. lemond.

Ujév után.

Budapest, decz. 29. (Saj. tud. táv.) A szabadelvű párt bomlása tovább tart, mintsem gondolták.

Biztos értesülések után beszélnek, hogy ujévkor a szabadelvű pártból *számos kilépés* fog történni.

Előfizetési felhívás.

Néhány nap mulva pályafutá-sának *ötödik* esztendejébe lép a „*Tiszántúl*”.

Nem nagy idő, de annyit min-denetre jelent, hogy lapunk ez idő alatt meggyökerezett, meg-izmosodott, a közönség támoga-tása szavának sulyt, tekintélyt szerzett snem csekély befolyást a társadalom minden rétegében.

Es ezt főleg független, pártok-tól, érdekköröktől és klikkektől nem befolyásolt politikájának és annak a magatartásának köszön-heti lapunk, hogy személyeske-dést nem üzve, szenzációt nem hajhászva, senkit nem sértve iparkodik szolgálni minden téren az ország, a város igazi javát s előmozdítani a társadalom s a polgárság igazi érdekeit.

Ez lesz vezérelvünk a jövő-ben is. A politikai kérdésekben függetlenül mondjuk ki őszinte véleményünket, melynek iránya a magyar haza boldogulása és szent hitünk igazainak védelme szab.

A társadalmi béke megóvására törekedni mindenkor egyik leg-nemesebb feladatunk lesz.

Városi ügyekben a város és a polgárok javainak előmozdi-tására szenteljük munkálkodá-sunkat.

Közgazdasági ügyekben az agrár-irány hiveinek valljuk ma-gunkat. A kiscgazdák, iparosok és munkások jogaiért, érdekeiért készségesen szállunk sikra.

Fővárosi tudósításunk úgy van szervezve, hogy bármely vidéki lappal bátran kiállja a versenyt. Országgyűlési rovatunk bő és tárgyilagos.

Szépirodalmi rovatunkban ki-

váló gondot fordítunk arra, hogy a jóízű és erkölcs ápolója legyen.

Ajándékokat nem ígérhetünk előfizetőinknek, de ígérünk jó, tartalmas lapot.

Ujévkor belépő előfizetőinknek máától kezdve készségesen küld-jük a lapot.

Lapunk egyik legolcsóbb vi-déki politikai napilap.

Az előfizetési árak a következők:

Helyben kiadónév. -ből átvéve:	Helyben házhoz hordva:
Egy évre 8 forint.	Egy évre 10 forint.
Negyed évre 2 forint.	Negyed évre 2 frt 50.

Vidékre:

Egy évre 12 forint.	Negyed évre 3 forint.
---------------------	-----------------------

A „TISZÁNTÚL” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Dunkel örökösök pere.

— A jogügyi bizottság ülése. —

Pár hóval ezelőtt részletesen ismertettük a Dunkel örökösök perének mikénti állását.

Az örökösök a kishid mellett levő u. n. Dunkel-ház értéke fejében 115 ezer frt összegért és a ház 22 évi jövedelméért perelnek. Ez utóbbi is hatalmas összegre rug.

Az örökösök képviselőjében dr. *Tetelleni* Ármin budapesti ügyvéd ajánlatot tett Nagy-vár ad városának, hogy hajlandók a pertől visz-szalépni, ha a város fizet a részükre 30000 frtot.

A városi tanács ezt a beadványt kiadta a jogügyi szakbizottságnak, hogy mondjon vé-leményt, miszerint lehet-e kilátás arra, hogy a város elveszít a pert s így belemenjen-e in-kább a város a megajánlt egyezség elfogadásába.

A jogügyi szakbizottság tegnap tárgyalta a kérdést, *Dús* László v. ügyész elnöklete alatt s kivüle még jelen voltak: *Tóth* Márton, *Szokolay* Tamás és dr. *Sonnenfeld* Zsigmond.

Dús László főügyész ismeretete az ügy ed-digi fázisait. — Az összes perbeli követelés, melynek volt némi alapja, 30,000 frt volt. A hat örökös közül Dunkel Berta 5000 frtot kapott; Dunkel Dénes Dezső és Dunkel Piroska férj. *Smilovits* Kálmánné szintén kikapták 5000—5000 frtjukat.

Ifj. Dunkel Ferencz elhalt s örököse nincs. Különben is örökségének jó része Nagyvárad városát illeti kifizetett gyógydíjakért.

Még legfeljebb két örökösnek: férjezett *Kádasné* és Dunkel *Ilonának* volna valami követelésük.

A kir. Curia azonban már kimondotta, hogy az örökösöknek nincs joguk a 115 frthoz s most még a 30,000 frtről sem lehet szó, legfeljebb még pár ezerről, a mi még hátra-lékban van a két örökösnek.

Ezek alapján a jogügyi szakbizottság nem véleményezi az egyezség elfogadását.

A közgyűlés megrendszabályozása.

A bizottság tanácskozásának második tárgya volt a közgyűléseken elkövetett széksértés ese-téről szóló szabályrendelet volt. Ez kiegészíti a fennálló törvényt

Érdekesebb részei, hogy a széksértést, az elnök; ennek helyettese, vagy a főügyész in-dítványára határozhatja el a közgyűlés, mire nyomban egy 5 tagu bizottságot választ a tör-vényhatóság s ezen saját kebeléből választván elnököt indítványt tesz a büntetés összegére nézve. Ezt a közgyűlés határozza el.

Erre a szabályrendeletre azt hisszük, ke-vés szükség lesz.

Nagyvárad városánál nem is emlékezünk széksértésre.

Biharvármegye székházában volt már ré-gen egy eset, mikor *Rigó* Ferencz bizottsági tag azt mondta *Tisza* Kálmánról, hogy olyan mint egy megkorbácsolt eb.

Széksértés czímen nyomban 100 frtra ítelték el *Rigó* Ferenczet.

*

A birtokhatár megállapítására vonatkozó szabályrendeletet új átdolgozás végett vissza adták a tanácsnak.

Annyit már most kijelentett a bizottság, hogy minden birtok fával leendő körül ülteté-sére a tulajdonosok nem kötelezhetők.

Eszenyi Sándor közs. tanító kéri, hogy a községi iskolák felállításá előtt a felekezeti is-kolánál töltött ideje számíttassék be a szolgál-tati időbe. — A bizottság a kérelem teljesítését javasolja.

Ezzel véget ért az ülés.

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

december 30. A fogyasztási adókezelési ellenőrző bizott-ság ülése a városházán d. u. 3 órakor.
Január 2. Biharvármegye közig. biz. ülése.
Január 5. Nagyvárad város közgyűlése és közig. bizotts. ülése.

* **Nem lesz népgyűlés.** Pár nap óta bi-zonytalanságban voltunk Nagyváradon a felől, hogy meg lesz-e tartva itt népgyűlés, amelyen a *Tisza* lex-el szemben tiltakoznának. *Kossuth* Ferencz tegnap értesítette az itteni 48-as párt elnökségét, hogy bármiként óhajtották volna, miszerint a Tisza fészkeből is emelkedjék tiltakozó hang a törvénytelenég ellen, de a mostani politikai helyzet miatt a párt részéről senki sem jöhet Nagyváradra. Így a tervezett népgyűlés elmarad.

* **A nagyvárad Orsoliták zárdájában megtartott polgári iskolai képesítő vizsgálatok.** A vallás és közoktatási m. kir. minisz-terium *Ambrózy* Blanka, *Antonia*, *Iris* Mária *Leontina* Orsolya apáczákat, *Horog* Mária *Teresia*, *Nieszler* Mária *Anselma* és *Vágó* Mária *Julia* Irgalmas nővéreket az osztály vizsgálá-tok letelési kötelezettsége alul fölmentette és megengedte nekik, hogy a nyelv és történet-tudományi csoportból magán polgári iskolai képesítő vizsgálatot tehessenek. E vizsgálatok megtartása céljából, nagyságos dr. *Várady* Árpád miniszteri tanácsos urat miniszteri biz-tossá és elnökké, *Palotay* László kanonok és egyházmegyei tanfelügyelőt társ-elnökké, *Nogely* István czimzetes kanonok és tanítóképezdei igazgató urat alelnökké, *Kotunovics* Sándor premontrei kanonok és igazgató tanár urat szakbiztossá nevezte ki. Továbbá jegyzőtül és hittani bizottsági tagul *Makucz* Ernő képesített hittanárt, kinek feladata a hit és erkölcsstanból való kérdés; nyelvtudományi tárgyak köréből bizottsági tag; dr. *Kolozsváry* Béla jogtudor, premontrei rendű kanonok és rendes tanár, a magyar nyelvtan, írásművek elmélete és a ma-gyar irodalom történetére nézve való vizsgá-lás; közös tantárgyak, történettudományok kö-réből, bizottsági tag: *Patoky* Mária *Filomena* Orsolya fejedelemasszony és képesített polgári iskolai tanárnő, bölcséleti előtan (logika, lélek-tan) nevelés és tanítástan a poedagogia törté-netével, földrajz (statistikával), Magyarország története, világtörténet, a magyar köz- és ma-gánjog alapvonalai és a német nyelvből való kérdésés végett bizottsági tagokul nevezte ki. A képesítő vizsgálatra jelentkezők az *írásbéli*

vizsgálatokat f. hó 22. és 23-ik napján letették és sikeres dolgozatuk megbirálása és osztályzata után a szóbeli vizsgálatra bocsáttattak. E szóbeli és gyakorlati vizsgálatok f. hó 28. és 29-ik napján tartattak meg, melynek eredménye, hogy hárman jeles és ketten általános osztályzatot nyertek. E két női szerzetes ház hálás és hódolattelt legmélyebb köszönetet rebeg főm. *Schlauch* Lőrincz bibornok püspöknek mint ki befolyásos tekintélyével e képesítő vizsgálatnak letelési engedélyét a magas kormánytól kieszközölte; köszönettel tartozik nagyságos dr. *Várady* Árpád miniszteri osztálytanácsos és biztos urnak, ki mint elnök a vizsgálatokat oly tapintatosan vezette; valamint az alelnök, szakbiztos és bizottsági tagoknak, kik tudományos, világos és szakképzett kérdéseikkel a vizsgálatoknak sikeres kimeneletét eszközölték.

Az ügyészség pénze megérkezett. Két héttel ezelőtt megemlékeztünk arról, hogy az ügyészségnek a pénze elfogyott, s így a tanu díjakat kifizetni nem tudták. Tegnap végre megérkezett a kért pénz, úgy hogy most már a tanu díjakat minden késedelem nélkül kifizethetik.

*** A városi árvaház ügye.** Nagyváros városi árvaházának kezelését ellenőrző választmány tegnap délelőtt ülést tartott a városházán. Dr. *Bulyovszky* József polgármester elnökölt; jelen voltak: Des Echerolles Kruspér Sándorné, özv. Grunwald Henrikné, Wechsler Adolfné, Komlóssy József, Ragány János, dr. Baróthy Ákos, Dus László, Gábel Jakab, Szűts Dezső jegyző és Bordé Károly gondnok. — Első sorban előterjesztették az utóbbi 4 hónapról szóló számadásokat. Az árvaházi gondnoknak augusztus hónapban a bevétel 400 korona, a kiadása 424 kor, 44 fillér volt; szeptemberben a bevétel 500 kor, a kiadás 520 korona 44 fillér, októberben a bevétel 400 korona, kiadás 467 korona 64 fillér, novemberben a bevétel 400 korona és a kiadás 407 korona. Tudomásul vették. — A következő negyedévre bemutatták a költség előirányzatot, e szerint a kiadás: élelmezésre 474 frt 73 kr., ruházatra 150 frt 56 kr, a cseledeknek 66 frt, tüzfára 99 frt 80 kr, kocszra 63 frt, petrolumra 15 frt 84 kr, vegyesekre 36 frt 20 kr, házi kellékekre 34 frt 31 kr. A 3 hónapra összesen 940 frt 44 kr. kiadást irányoztak elő. — Egy Farkas Veroné nevű asszony ezelőtt egy évvel ismeretlen helyre távozott, s gyermekét minden gondozás nélkül itt hagyta. Azóta a kis fiu a városi árvaházban volt elhelyezve. Most levélben ad hirt magáról az asszony s hálálkodások után vissza kéri a gyermekét. Helyére a hat árvával özvegyen maradt Mihucz Nagy Györgyné gyermekei közül vesznek fel egyet az árvaházba. — Hosszabb vitára adott alkalmat az a kérdés, hogy nem volna-e célszerűbb az árvaház épületét csendőrlaktanyának vagy más célra bérbe kiadni és az árvákat a csesztivó intézet épületében elhelyezni. *Dus* László főügyész erősen a mellett érvelt, hogy az árvaház más célra nem használható, mert azt külön alaptól építették. A csesztivó intézetnek szintén más a célja, mint az árvák elhelyezése. Ha nagy az épület, inditsanak gyűjtést és szaporítsák az árvákat. — Gábel ellenkező véleményből kiindulva szólalt fel. — A választmány javasolja, hogy megfelelő bérösszeg mellett adják ki az árvaház épületét. Ezzel véget ért az ülés.

*** Eskületétel.** Az új fogyasztási-adórendszert január 1-én lép életbe. Van dolga a fogyasztási adóhivatal megszáporított személyzetének. Mivel az általánosítás teljesen beleszüntetve, minden pinczéber fel kell venni a

készletet. A fogyasztási adóhivatal személyzete tegnap tette le a hivatalos esküt. Dr. *Bulyovszky* József hosszabb beszédet intézett hozzájuk.

*** Hamis bor itt is, ott is.** A pécsi borpancsolók elárasztották az egész országot a hamis borokkal. A Nagyváradról vizsgálat végett küldött borminták sorsáról még mit sem tudunk. Egyes helyeken már tudják, hogy hol van a hamis bor. Az Engel József fia pécsi borereskedő cég ügyében, mely oly nagy feltűnést keltett országszerte s a parlamentben is interpellációnak tárgyát képezte, a földművelésügyi miniszterium borvizsgáló szakbizottsága a napokban mondotta ki szakvéleményét. A szakbizottság kimondja, hogy a vizsgálat folyamán kiderült, hogy nevezett cég üzletszerűen foglalkozott törkölybornak a bortörvények által meg nem engedett módon való előállításával s ezen célra régibb törkölyt is használt, mint a minőt használni szabad volna. A bizottság ezen alapon a cégnek pécsi borpinczéiben összeírt és tiltott uton előállított 1792 hektoliter törkölyborszerű készletét egyhangulag, műbornak nyilvánította. A cégnek promontori és kistétnyi pinczéjében levő borai közül 470 hektolitert, az állami hivatalnokoknak szállított borai közül pedig 51 hektolitert glicerin és vízből előállítottaknak nyilvánított, mi az 1893. évi XXIII. t. c.-be ütközik. A *Kolozsvárt* székely orsz. borvizsgáló bizottsága decz. 17-iki gyűlésén tartott vizsgálat alkalmából a vizsgálat alá vett borokról a következőket konstata. I. Kolozsvári katonatiszti kaszinó pinczéjéből fehér bor. *Műbor*. Megsemmisítése kimondatott. II. Nagy Gábor Központi Szállodájának pinczéjéből saját kérelmére megvizsgált preszákai bor, valódi bornak találtatott. III. Nagy Gábor küküllőmenti bora valódi bornak találtatott. IV. Vajdahunyadi főszolgabíró által beküldött Seifritz A. pécsi elítelt borhamisító bora. *Műbor*. Megsemmisítendő. V. Vajdahunyadi főszolgabíró által beküldött ujbó Seifritz A. pécsi elítelt borpancsoló bora. *Műbor*. Megsemmisítendő. VI. Ugyanonnán beküldve, ugyanattól a borkészítőtől. Vörös bor. Bizottság inkább törkölybornak tartja, de gyanus. Vegyileg is csak gyanus. Forgalomban maradhat. Ugyanonnán fehér bor, ugyancsak Seifritz A. féle pancsolás. *Nem természetes bor*. Megsemmisítendő. VIII. Radnóti főszolgabírótól. jegyzőkönyv nélkül érkezett fehér bor, melynek származása nem tudható, azonban pécsi eredetű. *Műbor*. Megsemmisítendő. IX. Székelyudvarhelyről Fornengel Gyulától. Schiller bor. *Műbor*. Megsemmisítendő. X. Székelyudvarhelyről Fornengel Gyulától. *Műbor*. Megsemmisítendő. XI. Ugyanabból a pinczéből. *Műbor* megsemmisítendő. XII. Kolozsvári Tauszik Alajos New-York szálloda. Czelnai bor. *Valódi bornak* konstata. I.

*** Házasság.** *Hausser* Henrik m. kir. honvédszázados, a nagyvárosi honvéd-hadapródi-skola tanára, kedden vezette oltárhoz *Mülherr* Erzsikét, néhai *Mülherr* Alajos szálloda-bérlőnek leányát.

*** Expedíció a Szentföldre és Egyiptomba.** *Fropper* N. János újabb társaságot hozott össze egy nagy utazásra, mely a Szentföldre s Egyiptomba fog vezetni. E célból a napokban bocsátott ki egy füzetet, mely tartalmazza a beutazandó vidékek képeit és az utazás feltételeit. Ezek szerint az utazás április 3-án veszi kezdetét és máj. 3-án ér véget. Az utazás összes költségeit 529 frtban állapította meg a vállalkozó. — Azon megszabásu keleti utazásban résztvevők használatára, kik *Propper* N. János keresk. akad. igazgató urnak vezetése alatt Szentföldre és Egyiptomba utaznak a következő tavaszon, az

utazás rendezője főképen a tengeri utazáson szellemi élvezetet is nyújtandó a hajón teljes könyvtárt rendez be s így Jókai összes művei, Petőfi, Arany, Eötvös, Vörösmarty, Endrődy, Mikszáth, Beniczkyne Bajza Lenke, Gyarmathy Zsigáné stb., azonkívül utleírások és utikönyvek egész gyűjteménye áll az előkelő társaság rendelkezésére. Fiumétól—Triesztig ezen könyvek képezik az előkelő utitársak szellemi táplálékát.

*** Fenékgát a Körözben.** Rengeteg összeget költöttünk már a nagyvárosi vízvezetékre s még újabb és újabb szükségletek merülnek fel. A legújabb szükség, hogy a vízmű-telep mellett a Körözs vízszíneinek emelése végett fenékgátakat kell a Körözs mederbe építeni. A Körözs vízének alászállását a több helyen eszközölt átvágások és a k.-tarjáni vizimalom zsilipjének elbontása okozta. A fenékgátak tervezetét a városi mérnöki hivatal elkészítette. Azzal küldik át az aradi kulturmérnöki hivatalnak, hogy az építésre az engedélyt mielőbb adja meg.

*** Iparos tanonczoktatás.** A nagyvárosi iparos tanoncziskolai bizottság ma, pénteken délután ülést tart a városházán.

*** Ujévi üdvözlések megváltása.** A Gyermekebarát Egyesület részére ujévi üdvözlések megváltása czimén adakoztak: Dr. Berkovits Ferenc és neje 5 frt, dr. Berkovits Miklós 5 frt, Bognár Sándor és neje 5 frt, Farkas Izidor 5 frt, Glatz Antal 5 frt, Huzella Gyula 5 frt, Dr. Konrád Márk 5 frt, dr. Kornstein Lajos 5 frt, Kunz Gusztáv 5 frt, Molnár Lajos 5 frt, Nyíry György 5 frt, dr. Radó Ignác és neje 5 frt, Tóth Jenő 5 frt, dr. Várady Zsigmond 5 frt, dr. Bulyovszky József és családja 4 frt, Ritoók Zsigmond 4 frt, Stern Herman 5 frt, dr. Dóri Ferenc 3 frt, dr. Gyémánt Jenő 3 frt, Olasz Gyula és családja 3 frt, ifj. Berger Sámuel 2 frt, Hegedüs Géza 2 frt, Materny Imre 2 frt, Rádl Ödön 2 frt, Sal Ferenc 2 frt, Harmathy Károly 1 frt, Heringh Sándor 1 frt, N. N. 1 frt, Száhlender Károly 1 frt, Vulkán József 1 frt. Az egyesület az adományokat ezennel a nyilvánosság előtt is nyugtázza és azokért köszönetét fejezi ki. Nagyváros, 1898. decz. 29-én. *Beczkay* Lajos, pénztáros.

*** Tolvaj helyett a fiát.** *László* János szanádi községi bíró már régóta tapasztalta, hogy valaki megdezsmálja az éléskamráját. De hiába kereste, kutatta a tolvajt, nem tudott a nyomára jutni. Ezen annyira felbőszült, hogy a nagyvendéglőben, ahol a hivatalos ügyek elintézése után néhány hivatalos személylyel beszélgetett, a leghatározottabban kijelentette:

— Nem bánom, akárci fia is a tolvaj, de én agyonlövöm, ha ott érem a házamnál!

A társaság széledni kezdett. A bíró is hazafelé indult. Mikor belépett a ház kapuján, észrevette, hogy egy sötét alak surrant be az éléskamrába. Óvatos lépésekkel közelebb huzódott és hirtelen benyitotta az ajtót. A gyengén oda-verődő holdvilágnál látta, hogy az egyik sarokban épen akkor guggolt le egy alak, látszólag azzal a szándékkal, hogy elemeljen valamit. A bíró erre elsütötte a pisztolyát s az alak kétségbeesett kiáltással összeesett. A nagy zajra csakhamar összefutottak a házbeliek és megvilágították a helyet. A nagy vértócsa közepette a vélt tolvajban a saját fiát ismerte fel a bíró, kki épen egy patkányfogót akart elhelyezni. A seb súlyos ugyan, de nem életveszélyes.

*** A vég kezdete.** Egy héttel ezelőtt megirtuk azt, hogy a b.-ujfalui csendőrség letartóztatta *Vargha* Istvánt, a nagybajomi segédjegyzőt, mert az feltört egy fiókot s abból kivett 350 frtot. A szerencsétlen embert tegnap kísérték be Váradra az ügyészségre, ahol vizsgálati fogóságát fentartották.

*** A mérgező áldozata.** Hegyköz-Száldobágyról egy gyanus haláleset híret jelentik, melyet a büntügyi vizsgálat még nem derített fel teljesen, de már eléggé világos az ügy egész képe. *Kiss* M. Dánielné sz. Szarka Julianna h.-k.-száldobágyi lakosnő f. hó 28-án éjszaka rosszul lett és reggelre elhalt. A családtagok *nadrágulya* mérgezést gyanítanak, melybe az áldozatot a kuruzslás vitte bele.

* **Eljegyzések.** Ifj. *Bezlanovits* Nándor, az «Első magyar általános biztosító társaság» fiatal törekvő tisztviselője, karácsony másodnapján eljegyezte *Balogh* Rózsika k. a. *Balogh* János m.ál. vasuti tisztviselő bájós leányát. — *Markovits* Sándor kántor tanító eljegyezte *Krupka* Erzsébet kisasszonyt helyben.

* **Névváltoztatások.** Breier Benjámín Béla mezőtelegi lakos vezetéknévét »Bartára, — Kinéz Sándor tinódi áll. tanító vezetéknévét »Kenéz-re változtatta.

Reményteljes csemeték.

— Saját tudósítónktól. —

Még egy hete sincs, hogy megemlékeztünk egy szerencsétlen intelligens fiatal emberről, akit a csendőrség lopásért letartóztatott s bebiséret a váradai ügyészségre, tegnap hasonló eset történt, váradai jobb módú szülőknek két gyermekét kísérték be az ügyészségre lopás miatt.

Az egyik fiu egy szedőgyermek, a másik pedig diáksorban van.

Az esetről tudósítónk a következőket írja: Még október hónap végén történt, hogy *Mayer* Imre váradai ház és szőlőtulajdonos egy hétre elutazott Váradról. Mikor azután *Mayer* hazaért, észrevette, hogy kiskut-utcai szőlőjében lévő lakásáról fehér és ruhaneműek, párnák, befűtek s más ingóságok hiányoznak.

A lakás be volt zárva s így nyilvánvaló dolog volt, hogy a tettes *alkulcsokkal* működött.

Az esetet akkor feljelentette a rendőrségnek, a rendőrség nyomozott is, de hiába.

A gyanu *Gere* Miklósrá, a káros vinczelérjére fordult, azonban ennél házkutatást tartva, a lopott holmiból semmit sem találtak meg s így ellene a vizsgálatot megszüntették.

A dolog azonban nem maradt annyiban, a nyomozás folyt tovább, míg végre most a dolog kiderült, a tettesek megkerültek.

Egy másik lopási ügyből kifolyólag kerültek elő a tettesek.

A mult héten ugyanis lapunknak egyik belső munkatársát meglopták, elemelve tőle egy télikabátot és egy pár cipőt.

A nyomozás megindult s nem sok idő múlva terhelő adatok kerültek elő egy szedőgyerek ellen, akit a rendőrség el is fogott.

A rendőrségen *Kápolnay* Gyula rendőrbiztos vezette a nyomozást, akinek már régebben gyanus volt a szedő fiu.

A biztos előtt a fiu tagadta a lopást, később azonban egy bűnjel felmutatásánál elárulta magát s azontul vallani kezdett, nem ugyan a télikabát lopásáról, hanem a *Mayer* ellen elkövetett lopásról teljesen beismerő vallomást tett.

Beismerte, hogy *Mayernél* ő és testvére öt ízben jártak, beösmerte, hogy mintegy százötven frt ára ingóságokat ők loptak el egy cselédnek *Keresztési* Rózsának a tudtával, aki addig míg ők loptak, felügyelt s ezért kapott is a leány két frtot.

A rendőrség a vallomás alapján elfogta a másik tettest is, aki beismerte azonnal a lopást és *Keresztési* Rózsát, aki azonban tagad, — azt mondván, hogy ő csak egy lopásról tudott s ezért csak 30 kr. »hallgatási díjat« kapott.

A két fiu beösmerte a rendőrségen azt is, hogy a lopott dolgokat házalóknak adták el tíz frtért, amelyen megosztottak.

A rendőrség mind a hármat még a tegnapi nap folyamán átkísértette az ügyészségre.

IRODALOM.

— **Leander könyve.** Leandernek a karácsonyi könyvpiacra megjelent könyve a sikerült szellemes előszón kívül 18 elbeszélést foglal magában 159 oldalon.

A könyv kiállítása izléses, papírja finom, nyomása tiszta. Ennyit a könyvről magáról.

Tartalma azt nyújtja, amit várhatunk tőle.

Jó humor és igazi bohém bolondságok vannak benne, de sem közönségessé, sem éretlenül pikánsá nem lesz soha.

Amit mai lapunkban mutatványképpen

közlünk, az teljes képet ad a könyvről, melyben van ugyan olyan darab is, melynek a tartalma semmi, de ez a semmi olyan pompás előadással van garnirozva, hogy teljesen élvezhető, jó ízű fogás válik belőle.

Aki jóízűen akar néhány órát tölteni, annak melegen ajánljuk a *Leander* könyvét.

A **khaldeai törzsek vallásáról és műveltségéről** szól a Nagy Képes Világtörténet 5. és 6. füzeté. Csodálatos egy vallás ez, istendynastiák sorozata aa égtől a földig, mint egy visszajára kezdett Babel-torony. Egy hatalmas és erős isten, a fő közöttük, a ki csak a jót rendeli az emberek számára. A neve Merudug ő a közbenjáró Isten és az emberek között. A kháld Megváltó. Az ő tiszteletére faragta e nép csodálatos szobrait, melyek kivétel nélkül éles profilban állanak, a két láb mereven egymás elé lép, hátukon ij és tegez, — olykor szárny, — nagy kiterjesztett, hatalmas tollakból való szárny a vállukon. Ezek a géniuszok, a pogánykor jótékony angyalai. Testükön anatómiai tanulmányt tett a művész. Csupa izom mind, mintha meggyuztak volna mindent. E furcsa istennek dicsőségét zengik az első ékiratos vésetek, az ő fenségüket dicsérik a kháld szoltárok, s szobrait a vallásos népképzlet legelső megvilánását őrzik, emlékeit egy érdekes kulturának, mely ebben az állapotában 2230-ig tartott — a mi időszámításunk előtt. E csodálatos korszakról ír e 2 füzet, s az írást pompás képek magyarázzák, az új-kori tudós állításait őskori művészek műveivel igazolja; ezek az özönvíz előtti művészek, ez ősböhmek a maguk merev és kezdetleges alakjaikkal nem is állnak valami igen távol az új irányokat kereső modern művészettől; ott az alakuló, emitt az újraalakuló művészet áll előttünk. — A Nagy Képes Világtörténet egy füzeté 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

— **»Szent Gellért«** ifjusági hitszónoklati folyóirat (Mázy Engelbert dr. és Szinek Izidor dr. szerkesztésében) I. évfolyam 5. füzeté következő változatos tartalommal jelent meg: 1. Vizkereszt ünnepére. A keresztény ifju hármás ajándéka Kovács Vidor, győri főgymnáziumi tanártól. — 2. Vizkereszt ünnepére. Minő ajándékot adjon a keresztény ifju Jézusnak? Alsó osztályuak számára. Móroc Emilián, panonhalmi noviciusmestertől. 3. Vizkereszt után I. vasárnapra. Hogyan kell magát viselnie a tanulóknak a templomban? Alsó osztályuak számára. Rózsa Vitál, esztergomi főgymnasiumi tanártól. — 4. Vizkereszt után I. vasárnapra. Vázlat. A gyermek Jézus a tanuló ifjuság példaképe. Stemple Lőrincz, Erbauungsreden. 141—146—5. Vizkereszt után II. vasárnapra. Jézus élete a legbiztosabb utmutatónk életünk minden korszakában. Acsay Ferencz, győri főgymnasiumi igazgatótól. — 6. Vizkereszt után II. vasárnapra. Jézus szent neve. Zanathy Bódog, zalavári plébánostól. — 7. Vizkereszt után III. vasárnapra. Krisztus szeretete viszont szeretetre készítet. Epölyi Meinrad, csanaki plébánostól. — 8. Septuagesima vasárnapra. Az igazi nagyságról. † Rezsni Brunótól. — 9. Lelkigyakorlatok öt szent beszédben. Hajdu Tibor dr. panonhalmi teológiai tanártól. I. Az ember végcélja és végsorsa. II. A földi cél.

Igazságszolgáltatás.

Klein bünpörének folytatása.

— Saját tudósítónktól. —

A Klein Géza elleni szenzációs csalási bünpörben tegnap folytatták a hallgatósággal egészen teli teremben a végtárgyalást.

A délelőtt folyamán kihallgatták a még hátralevő tanukat. *Krausz* Dávidot, *Brückner* Hermant, *Bibeszku* Jánost, *Schönfeld* Jánost, *Pollák* Zsigmondot és *Gross* Gáspárt, akiknek kihallgatása után a szembesítések következtek, majd pedig megeskették a tanukat.

Ezzel a bizonyítási eljárás véget is ért.

Popp Aurél kir. alügyész ezután előterjesztette a vádat.

A vádat a per adataiból bebizonyítottak látja s ezért kérte a vádlottat bünösnek kimondani s elítélni.

A magánvádló *Várady* Zsigmond dr. szintén bebizonyítottak tartja a vádat s kéri a vádlottnak szigorú megbüntetését.

Délután *Rádl* Ödön beszélt. Hatalmas, több mint négy órán keresztül beszélt, bizonyítva a vádlottnak az ártatlanságát, akinek teljes felmentését kérte.

A hatalmas beszéd egész délutánt igénybe vette, úgy hogy a tárgyalást este nyolcz órakor az elnök felfüggesztette s a folytatását ma délelőtt 9 órára tűzte ki.

Ma lesznek a replikák, úgy hogy ítélet valószínűleg csak délután lesz.

MULATSÁG.

FARSANGI NAPTÁR.

Január 1. Az iparos ifjak műkedvelő előadása.
Január 8. A szentjohbi r. kath. hitközség batyu-bálja a község háza termében.
Január 8. A réti népkör bálja a »Zöldfá«-ban.
Január 15. A nagyváradai munkás betegsegélyző pénztár mulatsága a »Zöldfá«-ban.
Január 15. Az ipartestület táncestélye.
Január 18. A joghallgatók bálja.
Január 21. A »Gyermekbarát egyesület« táncestélye.
Január 22. A »48-as Népkör« bálja.
Február 1. A »Gyermekbarát« jelmezeztélye.

REGÉNY-CSARNOK.

SZERESS ÖRÖKKÉ.

Irta: Buchanan Róbert.

Angolból fordította: Dr. N. Gy. 27.

— Oh, uram, — kiáltá Amos, megdöbbenve. — Ezt nem engedhetem meg — ön tulságosan nagylelkü.

— Eh! mit! ez semmi — aztán kegyed majd visszafizeti, talán mikor a hajó megjön.

Lambe dühös is volt, meg is volt ijedve, mert ő egyáltalán nem akarta most megkapni pénzét. Sötéten tekintett az idegenre.

Hogy tudhatom én, hogy tisztességes uton szerzett pénz ez?

— Az nem az ön dolga. Olvassa meg, aztán le is ut, fel is ut!

— No jól van, hiszen arany arany, meg vagyok elégedve. Káleb olvassa meg a sárga ficzkókat s írja meg a nyugtatványt.

Káleb, kapzsiságtól ragyogó szemekkel ment az asztalhoz s engedelmességgel. Reszkető kezekkel olvasta meg, mindegyiknél gyöngéden késlekedve s átadta azokat Lambe-nek aztán megírta a nyugtatványt jegyzőkönyve egy lapjára s átadta azt az idegennek, a ki átfutotta, aztán bölintott egyet s ledobta a nyugtatványt a megmaradt aranyak halmazához.

— Tündér arany ez, mi? — suttogá Antal Seth kapitányhoz.

— Tudja Isten! — mormogá a kapitány. Lambe még késlekedett, de Vanderdecken megmutatta az ajtót.

— De az ördögbe is, kicsoda maga? — kérdé Lambe gazda, fogai közt.

— Az nem tartozik magára. Menjen! ott az ajtó!

— Ez a mi első találkozásunk, de nem lesz az utolsó, annyi szent. A mi kendet illeti Parr Amos, mi még beszélni fogunk rövid időn erről is, meg egyébről is. Jöjjön Káleb.

Ezzel elment s jó volt, hogy ezt tette, mert Reilly Antal vad izgatottságában félreismerhetetlen előkészületeket tett arra, hogy segítségére legyen eltávozásában. Mihelyt az ajtó bezárult mögötte s bizalmasa mögött Vanderdecken nyugodtan foglalta el helyét, mintha semmi nevezetes dolog nem történt volna.

Amos hozzáment, reszketve a hálától s kiterjesztve karjait.

— Oh uram, hogy háláljam meg? Jóságá megsegényit; igazán.

A fiatal ember nyugodtan tekintett reás valait vonogatta.

— Semmi az, — mondá hidegen. — No

de már későre jár az idő. Nem tölthetném itt az éjszakát?

— Mindenesetre, — felelt Amos. — Azonban, uram, engedje meg, hogy megköszönjem...
Türelmetlen komorsággal fordult el tőle az idegen.

— Kötelezzen le azzal, hogy nem beszél többet erről a dolgról. A mit tettem, nem a maga kedvéért tettem, inkább, hogy kedvem teljék.

Elfordult arczczalült ott, búsan nézve a tüzet. Ekkor Mabel, a ki gyöngéd bámulattal szemlélte az egész jelenetet, hozzámment s kis kezét karjára tette.

— Uram, ne beszéljen így! — mondá s hangjában gyöngéd ünnepiesség csengett. — Akárki legyen is, ma éjjel mint az irgalom anyala jelent meg e szegény hajlékban. Szavai rosszak, de tettei jó emberéi. Karácsonyeste, béke, áldás estélyén jött hozzánk. A hogy megáldott bennünket, úgy áldja meg önt az Isten!

A férfi, mintha ijedten nézett volna rá s mintha reszkett volna érintése alatt: aztán hidegen és hitetlenül mosolyogva ismét lesütötte szemét. Képzelet játéka volt-e vagy csak ugyan hallotta a leány, a mint magában mormogá:

— Engem megálgjon? Soha, soha!

De éppen ekkor hallatszott be a karácsonyi énekesek hangja, a tél haváról és Mártha, kinyitva az ablakot s beeresztve egy percre a hold halvány sugarát, így szólt szeliden:

— Nézd csak atyám, itt van karácsony reggele.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Türr tábornok az olasz királynál.

Budapest, decz. 29. (Saj. tud. táv.)

Türr tábornok az olasz királynál volt, hogy a béketervezetről előterjesztést tegyen. A kihallgatáson megpendítette az olasz, francia, német, osztrák-magyar és orosz szövetséget a világbéke érdekében.

A hadügyminiszter Bécsben.

Bécs, decz. 29. (Saját tud. távirata.)

A hadügyminiszter ma reggel Ischlből ideérkezett.

Walsyn Eszterházy nyomorban.

Budapest, decz. 29. (Saját tud. táv.)

Walsyn Eszterházy őrnagy Rotterdamban, mint onnan jelentik, nagy nyomorban él. Az öt meglátogató újságíró előtt kijelentette, hogy a francia vezérkaron rettentő bosszút fog állani. Azt állítja, hogy öt Du Paty de Clam tette tönkre. Nem tagadja, hogy a bordereu-t ő írta és összekötetésben állott Schwarzköppennal.

A Filippi-szigetek.

Washington, decz. 29. Manilából

érkezett hivatalos távirat szerint Rios spanyol tábornok e hó 24-én Iloilóból kivonta csapatait. A felkelők 26-án megszállták a várost. A spanyolok a Filippi-szigeteken az összes déli állomásokat kiűritették, Zamboanga kivételével, amely Mindanao sziget délnyugati oldalán fekszik. Azt hiszik, hogy Otis amerikai tábornok, aki utban van Iloilóba, fel fogja szólítani a felkelőket a város átadására, ami által egyszerre felvettetik a felkelők és az Egyesült-Államok közt való viszony kérdése. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

Néhány szó a cizquantino-tengeriről.

Azon közmondást, hogy »a jó pap holtig tanul« a társadalom különböző foglalkozású egyénei közül talán egyre sem alkalmazhatjuk annyira, mint arra, ki mindennapi kenyerét a szabad természetben keresi és szerzi meg t. i. a gazdára. Ezen elvből kiindulva nem vélek felesleges munkát teljesíteni akkor, midőn alábbiakban tudomásul hozom gazdatársaimnak ama tapasztalatokat, melyeket felvidéki gazdaságomban a tengeri termelése körül szereztem.

A tengeri termelést illetőleg évek óta küzdöttem már egy olyan fajtának állandósításán, mely ne csak pénzt vigyen ki zsebemből, hanem hozzon is a konyhára. Termeltem közönséges magyar tengerit, termeltem székelyt, pignolettot és még tudj Isten hányféle, nagyhangú frázisokkal feldicsért fajtát, az eredmény mindig csak egy és ugyanaz volt: szépen felnőtt tengeri szár, cső nélkül. Meghoyzattam végül a cizquantinot s ime amit rég óhajtottam, beteljesedett. Megtörtént ama reám nézve valósággal esemény számban menő tény, hogy tengeri görém, melyet a busás termés reményében még évekkor ezelőtt készítetttem, de a mely éveken keresztül csak lomtárul szolgált, most telve van kukoriczával. Igen — kukoriczával, az Olaszországból átplántált cizquantinóval.

Ez a cizquantino tengeri aranyárga, apró keményszemű kukorica rövid csővel, vékony dus levélzetű s jó takarmányértékű szárral. Előveteményét őszi rozs képezte, melynek letakarítása után a tarlót sekélyen feltörtvén, még őszi egy mély szántást adattam, majd istállótrágyát hordattam ki s azt elteregtetve talajomat tavaszig érintetlenül hagytam. Tavasszal a trágyát alászántatván, a vetés előtt táblámat két egyenlő részre osztottam s egyik részére még két holdanként számítva 120 kg. szuperfoszfátot hintettem el s azt aláfogasolva, majd a földet meghengerezve a vetést foganatosítottam. A vetés sorbavető géppel 50 cm. sortávolságra történt 30 kg holdankénti mag felhasználásával május hó első napjaiban. Vetés után a talajt újból lehangereztettem s a tengeri kikelése után azt fogas boronával megjártattam. Tenyészideje alatt kapálva kétszer lett; egyéb ápolást nem kapott.

Szeptember hó vége felé a cső már az érés jeleit mutatta azon a részen, mely szuperfoszfát műtrágyát is kapott. Félvén attól, hogy táblám másik része újból csak éretlen csöveket nevel, ezeket lebugáztattam. E munkálatom nem járt eredmény nélkül, amennyiben október hó 8-a körül mindkét tábla töréséhez hozzá foghattam. A termés eredménye teljesen kielégített. Táblám trágyázatlan részéről holdanként 18-30 hliter szemes tengerit, a műtrágyázott részen pedig 24-25 hliter nyertem. A szuperfoszfát hatása tehát bámulatos. Megjegyzem még, hogy az elmúlt években a pignoletto, illetve a székely tengeri vetése április hó 20-25-e között történt s hogy az időjárás tekintetében semmi különösebb jelenséget nem tapasztaltam az idén a múlt évihez képest.

Természemnek ezen kitűnő eredménye s különösen ama körülmény, hogy évek óta sikertelen fáradozásomat végre eredmény koronázta, bátorított fel arra, hogy kísérletemet okulás céljából t. gazdatársaimmal közöljem.

A selyemtenyésztés érdekében A selyemtenyésztés meghonosítása érdekében *Rátkay* József nagyon sokat fáradozott. Dr. *Bulyovszky* József polgármester most igen elősmerő hangú leirathban kiemeli Rátkaynak a selyemtenyésztés körüli érdemeit s fejtegeti, hogy a tenyésztés meghonosítása a »Réti Népkör« és a velenzei »Gazdakörben« tartandó felolvasások, előadások által volna elérhető. Felhívja *Rátkay* Józsefnek a figyelmét ez irányban.

Hogy tehetjük jevedelmezőbbé sertésenyésztésünket? A mezei gazdálkodásnak egyik igen fontos s járványmentes időben talán a legjevedelmezőbb ága a sertésenyésztés. Mióta azonban a nagyvárosok husszükséglete

folytonosan fokozódik, a sertésenyésztés terén is kezd új irány létesülni, kezdik nevezetesen részint tisztavérben, részint keresztezésben az angol kultursertéseket mindkiterjedtebben tenyészteni. Ezek a sertések óriási szaporaságukkal (évente 15-20 malacot nevelnek fel) s roppant gyors fejlődésükkel, helyes kezelés mellett kétszerte, háromszorta nagyobb hasznat hajtának a magyar sertéseknél. Ezt a helyes kezelési és tenyésztési módot azonban mindaddig nem igen sajátíthatta el a magyar gazda, mert nem volt honnét. Most azonban — miként értesülünk — Kovácsy Béla a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazgatója egy 20 ivre terjedő munkát irt, mely most van sajtó alatt s mely a külföldi sertéseknek Magyarországon való tenyésztésével s az eddig e téren elért eredményekkel igen behatóan foglalkozik s így nélkülözhetetlen kézikönyv minden sertésenyésztőnek, különösen pedig azoknak, kik angol sertések tenyésztésével foglalkoznak vagy foglalkozni szándékoznak. Ára 3 frt. Megrendelhető a szerzőnél vagy Vitéz A. könyvkereskedésében Kassán.

Reich Jenő Társas

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Határidők.

B u d a p e s t, december 29.

Az irányzat szilárd

Buza márcziusra	— — — — —	9.67
Uj tengeri	— — — — —	4.89
Rozs ősze	— — — — —	8.24
Zab ősze	— — — — —	5.88
Tengeri augusztusra	— — — — —	—
Buza októberre	— — — — —	—

Értéktőzsde.

B u d a p e s t, december 29.

Az irányzat gyenge

Osztrák hitel	— — — — —	860.10
Magyar hitel	— — — — —	892.19
Allamvasut	— — — — —	363.75
Rimamurányi	— — — — —	228.—
Magyar jelzalog	— — — — —	298.80
Salgótarjáni	— — — — —	604.—
Wagon-kölcsön	— — — — —	282.25
Villamos vasut	— — — — —	279.50
Magyar leszámítoló	— — — — —	353.25
Iparbank	— — — — —	104.25
Budapest közuti	— — — — —	866.50
Kereskedelmi	— — — — —	1011.50
Déli vasut	— — — — —	78.—

B é c s, december 29.

Az irányzat nyugodt

Osztr. hitel	— — — — —	859.—
Magyar hitel	— — — — —	888.—
Allamvasut	— — — — —	864.1/2
Birodalmi márka	— — — — —	58.97

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. december 29-én.

Magyar aranyjáradék 4%	— — — — —	120.50
Magyar koronajáradék	— — — — —	97.60
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4.75%	— — — — —	119.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2.75%	— — — — —	100.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	96.25
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — — —	100.60
Horvát-szlavón földtehermentési kötvény	— — — — —	96.25
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	158.—
Tiszabályozási és szegedi sorsjegyek kölcsön	— — — — —	188.—
Osztrák járadék papirban	— — — — —	101.25
Osztrák járadék ezüstben	— — — — —	101.25
Osztrák korona járadék	— — — — —	120.50
Osztrák magyar bankrészevény	— — — — —	988.—
Magyar hitelbankrészevény	— — — — —	394.—
Osztrák hitelintézeti részevény	— — — — —	303.70
Osztrák-magyar államvasuti részevény	— — — — —	366.75
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	— — — — —	9.54—
Német birodalmi márka	— — — — —	58.95
London vista	— — — — —	120.60
Párisi vista	— — — — —	47.80
20 márkás arany	— — — — —	1180

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Névjegyek

a legszebb kivitelben és legolcsóbb
árak mellett megrendelhetők
a „Tiszántúl“ kiadóhivatalában.

Névjegyek

a legszebb kivitelben és legolcsóbb
árak mellett megrendelhetők
a „Tiszántúl“ kiadóhivatalában.

Ujévre

Ujévre

Névjegyek

a legszebb kivitelben és legolcsóbb árak
mellett megrendelhetők
A „Tiszántúl“ kiadóhivatalában.

Ujévre

Ujévre

Névjegyek

a legszebb kivitelben és legolcsóbb
árak mellett megrendelhetők
a „Tiszántúl“ kiadóhivatalában.

Névjegyek

a legszebb kivitelben és legolcsóbb
árak mellett megrendelhetők
a „Tiszántúl“ kiadóhivatalában.

6

húzásra érvényes ujságíró sorsjegy
ára csak

1 korona.**Főnyeremény****100.000**

korona ért.

5 nyeremény à 20.000 kor. stb.

Első huzás

viszavonhatatlanul
már jövő héten.

Sorsjegyeket ajánl:**Polgári Takarékpénztár r.-v.-tsaság,**

Dióssy Ödön főelárusító,

„TISZÁNTÚL“
kiadóhivatala.